

man kalder Politik — Politik er praktisk Nationaløkonomi —, ved jeg ikke. Men jeg har nu en Formodning om, at hverken han eller de andre Herrer, som blev antydet, har noget Ansvar for dette Lovforslags Fremkomst, jeg tror, det simpelt hen er et Stemningsudbrud, hvad der jo ogsaa fremgaar af Afviklingslovens § 11, som kalder paa en saadan Lovgivning. Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse det: „Efter indhentet Indstilling fra Den overordentlige Kommission af 8. August 1914 skal Indenrigsministeren senest Dagen for Ophævelsen af Loven af 7. August 1914 fremsætte Forslag for Rigsdagen til midlertidig Lov om Tilsyn med saadanne enkelte eller sammensluttede Virksomheder indenfor Produktion og Omsætning, der er i Stand til at udøve en bestemmende Indflydelse paa Fastsættelsen af Varepriser, og om de til Sikring af Forbrugernes Interesser nødvendige Foranstaltninger i Anledning af saadan Forretningsvirksomhed.“ Se, dér har vi hele Krigsstemningen, dér har vi dette, at Folk med Rette var irriteret over at maatte betale meget høje Priser for Varer, som det var vanskeligt at skaffe frem, og som de alligevel gerne vilde have; det er denne Stemning, som præger dette Krav, og som er gaaet ind i Lovforslaget her.

Naar det ærede Medlem siger, at jeg ikke har kunnet læse Lovforslaget rigtigt, saa lad mig for det første sige, at jeg har dog vel Lov til at hævde for mig almindelig Opfattelsesevne, og hvis jeg saa efter gentagne Gange at have læst et Lovforslag igennem ikke er i Stand til at opfatte, hvad der staar i det, saa er det Lovforslagets Skyld og ikke min; det tror jeg, jeg tør sige. Vi ser ogsaa, naar vi sammenholder Bestemmelsen i § 1 med det, jeg nylig oplæste, hvorledes Tyngdepunktet hele Tiden hviler i Prisspørgsmaalet. Det hjælper ikke det ærede Medlem det allermindste at sige, at jeg ikke har læst, hvad der kommer bag efter. „Virksomheder af monopolagtig Karakter“ — „monopolagtig Karakter“ det er altsaa det første, der skal bestemme disse Virksomheder, det er det første Kriterium, der gives paa, at man kan begrunde, hvad det er for Virksomheder, man vil have inddraget under Loven. Altsaa maa jeg dog ogsaa af dette første Led i Bestemmelsen kunne faa en Opfattelse af, hvor det er, man vil hen. Men jeg forstaar fremdeles ikke, hvad „Virksomheder af monopolagtig Karakter“ vil sige. Og det bliver ikke bedre, naar jeg gaar videre og læser: „som er i Stand til at udøve en bestemmende Ind-

flydelse paa Pris og Omsætningsforhold i det indenlandske Marked eller en betydende Del deraf.“ „Som er i Stand til at udøve en bestemmende Indflydelse paa Pris- og Omsætningsforhold“; — ja, men det er jo alle mulige Forretninger; hvis Loven om Tilbud og Efterspørgsel gælder noget, er enhver Forretning, der udbyder noget, bestemmende eller medbestemmende paa den ene eller anden Maade i Prisen, ligesaadan det større eller mindre Antal af Købere, saa det gør slet ikke Sagen bedre, at man føjer denne Sætning til. Heller ikke at der er Tale om det indenlandske Marked, eller en betydende Del af det indenlandske Marked. Det er i det hele det karakteristiske ved dette Lovforslag, at hver Gang det siger noget, er det, ligesom det bliver angst og saa føjer noget til, der indskrænker, hvad det første Gang har sagt. Det kan ikke nytte noget, man kan ikke faa Klarhed, man kan ikke faa objektive Kendemærker paa, hvad Bedrifter man vil have draget ind under Loven.

Og nu hævder det ærede Medlem, at derfor er det ikke tilstrækkeligt, at man skal have Tilsynsraad, men fra dette Tilsynsraad skal der være Appel til Dommere. Men det er jo alt det, der burde undgaaes ved, at det stod i Loven, hvad det var for Forretninger, den tog Sigte paa. I Stedet for skal det først afgøres af et stort og mærkværdigt sammensat Tilsynsraad, og derefter skal selvfølgelig en saadan Afgørelse have Appel til en Dommer. Nu vil jeg virkelig sige, at disse Dage viser os, hvilke uhyre Krav man stiller til en Dommer med Hensyn til Viden, Indsigt og Erfaring; og samtidig med, at jeg maa fremhæve, at jeg forbavses over, hvor meget disse Dommere er i Stand til at præstere med Hensyn til Tilrettelægning og Gennemarbejdning af det Materiale, som de har fundet, kan jeg dog ikke undgaa at se, at deres Spørgsmaal meget ofte viser, at de ikke har forstaaet noget. Og det er ikke til at undre paa. Hvor i al Verden skal en Dommer være inde i alle mulige Foretelser i Livet, og da navnlig i saa komplicerede Foretelser som f. Eks. en Bankforretning af det uhyre Omfang, som her er Tale om? Det er Loven i første Linie, som paa en objektiv Maade maa klargøre for Dommere, for Erhvervslivets Mænd og for alle os andre, hvad det er, Tingene drejer sig om, og det sker ikke i dette Lovforslag, og det sker ikke, fordi de, som har konciperet det, ikke selv er klare over, hvad det egentlig er, de vil.

Tyngdepunktet, sagde det ærede Medlem, laa ikke i Spørgsmaalet om Priserne, men i Kravet om Tilsyn med Virksomhe-